

Ova publikacija je realizovana u okviru EIDHR programa Evropske unije za Srbiju

APC/CZA-ASYLUM PROTECTION CENTER/ CENTAR
ZA ZAŠTITU I POMOĆ TRAŽIOCIIMA AZILA

AZILNE PRIČE

Projekat: Unapređenje sistema azilantske zaštite u Srbiji

Ovaj projekat finansira Evropska unija

CZA
CENTAR ZA ZAŠTITU I POMOĆ
TRAŽILACA AZILA

Izdao:

Centar za zaštitu i pomoć tražiocima azila – APC/CZA, 2013. godine;

Projekat: Unapređenje sistema azilantske zaštite u Srbiji;

Ovaj projekat finansira Evropska unija

U V O D

Kao obični građani, verovatno ne razmišljamo ko su ljudi koji kao tražioci azila žive u našoj zemlji. Često nevidljivi i izdvojeni u male lokalne zajednice, žive u centrima za azilante i retko stupaju u kontakt sa lokalnim stanovništvom. Ne razumemo njihov jezik, ne znamo ništa o njima.

Kada bismo više znali o njima, više bismo polagali na solidarnost, doživljavali bismo ih kao ljude sa pojedinačnim sudbinama koji veoma cene poštovanje, prihvatanje i lepe gestove.

Kakvi su bili njihovi životi pre no što su napustili svoje domove, kakve probleme imaju na putu, čemu se nadaju, šta im pomaže da istraju u ostvarivanju svojih ciljeva - neka su od pitanja na koja se odgovori mogu saznati iz priča tražilaca azila objavljenih u ovoj zbirci.

Prošle godine je Centar za zaštitu i pomoć tražiocima azila objavio prvu zbirku priča kako bi obični ljudi imali priliku da saznaju ko su migranti u Srbiji.

Pred vama su nove priče ljudi koji privremeno žive u azilnim centrima u Banji Koviljači i Bogovađi. Tokom rada sa njima, pokušali smo da ih bolje upoznamo.

Svi oni streme ka bezbednijem životu, sigurnom domu za svoju decu, tražeći spas od sudbine koja ih je zadesila u njihovim zemljama porekla. Reč je o običnim ljudima sa veoma potresnim sudbinama. Majke i očevi daju sve od sebe da održe porodice na okupu i svoju decu dovedu do bezbednog mesta.

Nada u bolju budućnost, jasan cilj i jak karakter daju im snagu da nastave da se bore za bolji i sigurniji život.

U Beogradu, jul 2013. godine.

Likovi iz filmova koji liče na mene

Ja ničega ne želim da se sećam iz *prošlog života*, sve želim da zaboravim. Ništa ne želim da ponesem sa sobom. Najviše bih volela kad bi to moglo potpuno da nestane iz mog sećanja, kao u filmovima.

Bila sam silovana i ta trudnoća u četrnaestoj godini me je proklela. Napustila sam školu. Osećala sam se kao da sam izbačena. Izgubila sam bebu. Bila sam nepismena, nisam znala ništa o lekovima, o higijeni i medicini. Možda bi moja beba preživela da sam ja znala malo više.

A i sama sam se rodila kao neželjeno dete. Moja mama se u to vreme viđala sa dvojicom muškaraca. Kada sam se rodila i jedan i drugi su poricali da sam njihova, nijedan me nije želeo. Nisam oca nikad upoznala. Na neki način, rođenje ti odredi i sudbinu dok kasnije sam ne rešiš da to izmeniš. Nažalost, za neke bude kasno.

Toliko smo svi bili bedni. Ljudi su spremni da te ubiju na ulici da bi uzeli to minimalno što imaš. Uvek sam davala drugima iako sam imala veoma malo. U Nigeriji ili živiš kao „gangster“ ili si ekstremno siromašan.

Ja sam napravila promenu. Ukazala mi se prilika da prodam imanje, rešila da pobegnem i ostavim taj život.

Odakle mi snaga? Pa u Nigeriji je službeni jezik engleski. Ne umem da čitam ali razumem jezik. Gledam sve filmove na engleskom. Mislim da sam pogledala sve što je snimljeno. Pratim priče, analiziram likove. Ako vidim da neko fizički izgleda kao ja, uzmem i analiziram njegov lik – kako hoda, kako se oblači, kako se odnosi prema drugima, kakav je čovek, kako reaguje kad je tužan, sve. Sve analiziram i memorišem. To primenjujem. Te sve uloge imam u sebi. Spremna sam na sve. Hrabra sam. Svakog dana se osamim, molim se Bogu, da pratim svoj put, da prepoznam znakove koje mi šalje i iskoristim prilike koje mi daje.

Ali, to ne može svako. Niko mi u Nigeriji ne bi verovao da ću sada biti u Srbiji. Ne želim ni puta da se sećam. Samo želim da mislim na ovo sada. U mojoj zemlji, mogla bih biti silovana ili ubijena na svakom koraku, bukvalno, čim izađem iz kuće. A ovde, jedino čega se plašim je da izlazim napolje kad padne mrak. Ti strahovi se ne mogu porediti.

Ovde ako si fin sa ljudima, dobri su prema tebi, stalno upoznajem nove ljude, nisam imala nijednu neprijatnost. Sve me zanima, kultura, istorija Srbije, ljudi, običaji, odevanje, frizure, šta je ovde moderno.

Još u Nigeriji sam otkrila da želim da budem stilistkinja – da friziram i pomažem ljudima da se lepo obuku. To bih volela i ovde, i, da znam da sam negde dobrodošla. Negde gde mogu da počnem iz početka.

Zakasneli zajednički svet

Ispred naše kuće ubijeno je dvadesetoro ljudi, imao sam šest godina, sve sam to video i nikada neću zaboraviti tu scenu. Roditelji su vukli putem svoju nastradalu decu, kao da su želeli da ih vrata kućama. Roditelji su sa nas troje dece pobegli u Liban. Majka je ponela samo ključ, ako se ikada budemo vratili tamo, u Palestinu. Ako bude bilo kuće..

Majka je često gledala taj ključ i molila se ali se nije molila da se tamo vratimo već samo da svi budemo dobro. Mislim da bi danas bila veoma ponosna na mene. Ja sam uporan. U Libanu smo živeli u izbegličkom kampu na granici. Svašta smo videli. Ali ništa se ne može uporediti sa Palestinom. Ako ne živite u pojasu Gaze gde stiže sva humanitarna pomoć, vi ste potpuno zaboravljeni.

U libanskom kampu sam se i oženio, Palestinkom koja je rođena tu, u izbegličkom kampu. Imamo dve ćerke, dvanaest i trinaest godina.

Nedugo pošto se starija rodila, ja sam otišao u Evropu pokušavajući da nam zaradim za život. Ilegalno sam se dokopao Nemačke.

Tamo sam radio na građevini, u restoranima i prodavnicama. Živeo sam deset godina. Plan je bio da zaradim dovoljno i da njih tri dobiju lažne pasoše i dođu. "Provalili su me", deportovan sam nazad, nisam znao gde sam. Jedva sam se dokopao kampa i uspeo da dođem do porodice. Moje ćerke su porasle, ne sećaju me se, nisam siguran ni da li me vole. Moja žena se obradovala što me vidi ali primetio sam u njenim očima da se oseća iznevereno. Umrli su mi roditelji.

Brat je pokušao da se vrati u Palestinu ali nikada nismo saznali šta se desilo sa njim.

Krenuo sam opet. Ne znam gde bih voleo da živim. Rastrojen sam emotivno ali održava me nada da ćemo jednom ponovo svi biti zajedno, da će to biti zakasneli zajednički početak.

Buntovna majka

Moju sudbinu je odredila moja majka ali beskrajno se divim njenoj hrabrosti. Porodica moje majke nije bila siromašna, roditelji su izabrali da se ona uda za bogatog čoveka, trideset godina starijeg. Ali ona to nije želela. Imala je samo šesnaest godina. Bila je nesrećna ali je svu svoju tugu čuvala u sebi. Nije smela da kaže svojim roditeljima da ne želi da se uda, znala da izmene nema. Veče pred venčanje, pobjegla je iz kuće, nikom se ne javivši. Lutala je ulicama, plakala, bila sama. Nije znala da li je načinila pravu odluku. Noć je provela sama na ulicama Monrovia, malog grada u Liberiji, skrivena u između malih kartonskih kuća i kućeraka od blata. Srela je sveštenika koji se sažalio. Ispričala mu je sve. Valjda se tu desila ljubav na prvi pogled ili ne znam kako bi se to moglo objasniti, ali moja majka je tad ostala trudna. Sa katoličkim sveštenikom. Kako se ne bi desio skandal, moju majku je prihvatila starija žena, prijateljica sveštenika, koja se o njoj starala tokom trudnoće. Majka je redovno odlazila u crkvu, razgovarala je sa sveštenikom ali njihova veza je morala ostati tajna. Nesreća moje majke. Nakon devet meseci, ona nije preživela porođaj, ostali smo moja sestra i ja – blizanci.

O nama se starala žena kod koje je živela naša majka - gospođa Mariam. Priču nam je ispričala kada smo imali dvanaest godina.

Čovek za koga je trebalo da se uda naša majka i od kojeg je pobjegla, nekako je saznao za nas, zajedno sa svojim bratom je došao u kuću gospođe Mariam. Ona nam je rekla da se sakrijemo kako nas oni ne bi videli. Vikali su gde smo, gde smo ali ona nije odgovarala. Mi smo se sakrili na krov i kroz rupu gledali šta se dešava dole. Ubili su je... Prizor je bio jeziv, mi smo plakali i od tuge i od straha. Oni su rekli da nas nikad neće ostaviti na miru. Ubili su i sveštenika. Meni je ostalo neverovatno kako su znali ko smo, ko nam je otac, gde živimo i šta se desilo. Majčine roditelje nikad nismo upoznali.

Tako smo drugi put postali siročići, sami na svetu. Tada smo se dogovorili da se nikada nećemo razdvajati i da ćemo imati jedno drugo.

Ja sam počeo da igram fudbal i bio sam jako dobar igrač. Maštao sam da odem u Evropu i postanem vrhunski fudbaler. A moja sestra vlasnica hotela u Evropi.

Imao sam petnaest godina, izlazio sam sa treninga, moja sestra nije bila na trgu kao što smo se dogovorili. Krenuo sam prema kući ali me je uhvatio jedan čovek za vrat. Okrenuo sam se – onaj čovek koji nam je sve ubio i njegov brat. Držali su moju sestru vezanu, krv joj je curila niz usnu. Odvukli su nas u šumu, govorili su nam grozne stvari. Rekli su da će nas ubiti, da smo nesreća, da smo kopilad. Hteli su da siluju moju sestru ali rekli su da im je gadno jer je kopile rođeno iz greha. Tukli su nas do iznemoglosti. Moja sestra je izgubila svest. Ja sam se pravio da sam mrtav. Oni su otišli. Čim su otišli, došao sam, pogledao sestru, molio sam boga da nije mrtva.

Dogovorili smo se da pobeđemo jer smo morali da odemo iz te surove zemlje. Bežali smo zajedno, uz pomoć nekih ljudi, krijumčara, za koje sam prethodno morao da odradim njihovu naklonost i pomoć. Bili smo sami, jadni, bolesni i iscrpljeni.

Sestru sam izgubio u Turskoj pre dve godine. Nisam uspeo da saznam šta se desilo sa njom. Potpuno sam sam. Nemam ništa osim sna da postanem poznati fudbaler u Evropi....

Beg od nametnutog muža

Imam šesnaest godina. Avganistanka sam. Talibani su upali u našu kuću i pobili sve koje su zatekli, ostali smo tata, brat i ja. Toga se gotovo i ne sećam. Pobjegli smo u Iran.

Tamo mi je ugovoren brak sa čovekom koji ima oko četrdeset godina - Hasanom. Moj otac je ugovorio taj brak, nikada mi nije rekao pod kojim uslovima, zašto me je namenio tom čoveku.

Tata je hteo da odemo negde gde možemo da živimo u miru, što dalje od Avganistana i Irana, što dalje od rata, nasilja i radikalnog islama. Pre no što smo krenuli iz Irana, moj otac i Hasan su se dogovorili da se verimo. Bilo je gnusno. Taj čovek, mnogo stariji od mene, neurednog izgleda ali bogat... Moj mlađi brat ništa nije rekao iako je znao i mislim da je i njemu bilo žao. Noćima sam plakala... Nisam mogla da spavam... Čula sam i brata kako krišom plače. Nikada neću razumeti zašto su mi tako mladoj već ugovorili brak. Brat mi je rekao da nam trebaju konekcije i novac za dalje, a da jedino Hasan može da nam ga obezbedi, jedino ako bude mene uzeo za ženu i putovao sa nama. Bila sam dobar đak u iranskoj školi, svi kažu da sam lepog izgleda, moja porodica nikad nije bila obrukana...

Od Irana do Grčke sve vreme je sa nama išao i Hasan. Bili smo u kamionu, nismo mogli da dišemo, jedva smo dočekali da stignemo. Ja sam se čvrsto držala svog brata, izbegavajući svaki kontakt sa tim čovekom.

U početku smo u Grčkoj živeli zajedno, prvo ilegalno pa u prihvatnom centru. Hasan nije spominjao venčanje ali uvek je o meni govorio kao svojoj.

Posle nepunih godinu dana, moj otac je saznao da se taj čovek bavi kriminalom, krijumčarenjem oružja i da se druži sa sumnjivim ljudima. Otac je hteo da pobeđemo od Hasana. Pokušali smo krišom da se preselimo iz Atine u Solun. Tata i stariji brat su prodavali naočare i satove na ulici. Jednog dana, ranije nego uobičajeno, utrčali su u kuću i rekli da se odmah spakujem. Isprva nisu ništa govorili ali ja sam naslućivala o čemu se radi. Bežimo. Mi nismo imali ništa, poneli smo malo odeće, sve što smo imali hrane i moju školsku svesku. U njoj beležim sve. To je trajalo manje od deset minuta. Ušli smo u taksu, nismo znali kuda idemo, tata i brat nisu ništa govorili. Stigli smo do neke šume, tu smo izašli. Mislila sam da se više nikada nećemo kriti u šumi.

Dva dana smo bili tamo. Otac ništa nije govorio. Mi smo se plašili da ga bilo šta pitamo. Posle dva dana došao je taksu koji nas je odveo do čoveka koji će nas prevesti do Srbije. Moj jedini strah u trenutku kada sam ulazila u kamion bio je da Hasan ne bude unutra. Kada sam ušla u kamion, samo sam počela da plačem. Ne znam ni sama da li od olakšanja ili od straha. Prosto nisam mogla da se zaustavim. Tata je zagrlio mene i brata, umirujući nas i moleći da zaspimo kako bi sve brzo prošlo. Osetila sam nemir.

Brat mi je krišom na papiriću napisao – "Moramo da izdržimo, videli smo ga na pijaci, rekao je da će nas naći i sve pobiti". Telo mi se sledilo. Nisam osećala sparnu i atmosferu punu straha u kamionu. Samo sam mislila na svoj strah. Tako sam mlada. Mogu da budem pametna i uspešna žena, da nastavim sa obrazovanjem i imam lep život. Ja ne zaslužujem takvu nesreću. Zašto li mi je otac ugovorio brak baš sa njim? Zar nije mogao neko drugi, neko mlađi, neko pristojniji, neko ko želi da se obrazuje? Da li će mi otac ikada objasniti šta se desilo? Da li se on kaje? Šta će biti sa nama ako nas nađe?

Pokušavala sam da ne mislim na to ali moj najveći strah bio je da će se Hasan pojaviti naoružan kad budemo izlazili iz kamiona. Da će pucati u mog oca i brata, a da ću i ja biti silovana i ubijena.

Ta noć je trajala čitavu večnost. Nisam znala da li želim ili ne želim da konačno izađemo iz tog kamiona.

Kratko vreme smo živeli u šumi u Srbiji, sada smo u centru za azilante. Mislili smo da je sve gotovo i da će život ići kako bih volela ali saznali smo da je Hasan takođe u Srbiji. Ne znam šta će se desiti. Mi smo sada na sigurnom. Ali nikada nećemo biti potpuno sigurni. Jedino što želim je da moja porodica preživi, da bude na sigurnom i da jednog dana imam svoju normalnu porodicu.

Ljubav između Somalijke i Avganistanca

Ne znam da li mi je bilo komplikovanije pre Srbije ili poslednjih godinu dana. Sa sestrom sam pobjegla iz Somalije. Uvek smo išle zajedno. Otac i dva brata su nam ubijeni, majka je ostala u Mogadišu. Tamo živi sa bakom koja je stara. Nas dve idemo prve pa ćemo joj pomoći da dođe. Put je bio težak, sto puta sam htela da odustanem i vratim se u Somaliju. Često pomislim da treba da odustanem, ali ne odustajem jer ovo je jedni način da preživim. Ni sama ne znam koliko kilometara smo prelazile peške, koliko vremena smo bile u šumi, a nikako da stignemo u Evropu. Dva puta su nas krijumčari prevarili obećavši nam Beč, a izbacivali su nas u Beogradu. Sada sam u centru za azilante u Srbiji. Imam gde da prespavam i šta da jedem.

U Srbiji sam se zaljubila u Avganistanca. Znala sam da tako ne treba i da ako bi neko iz Somalije saznao, bila bih mrtva. Sestra mi je stalno govorila da ga ostavim. I jedno i drugo smo govorili engleski, bili smo sličnih godina, provodili smo dosta vremena zajedno, bio je zabavan i bila sam srećna.

Sestra je slomila nogu i skoro dva meseca je ležala u krevetu.

Esan me je nagovorio da pokušamo zajedno da pobjegnemo. Nismo imali para za krijumčare, planirali smo da idemo peške. Sestru bih sačekala u Hrvatskoj.

Malo pre granice, poklonio mi je karticu za mobilni telefon i memorisao svoj broj u slučaju da se nešto desi. Na granici su nas uhvatili i Esan je slagao da smo muž i žena, nadajući se da će nam poverovati. Poslali su nas u različite zatvore. Bila sam prestravljena. Nisam znala gde je on. Nadala sam se da je živ.

Kao da je Bog želeo da se opet sretnemo – oboje smo bili potom vraćeni u centar za azilante.

Saznala sam da mi je sestra u međuvremenu otišla, da je dobro i da je u Hrvatskoj. Tamo me je čekala.

Esan i ja smo živeli zajedno u centru. Bili su to i najdivniji i najteži dani.

Hteli smo da krenemo peške ali nas je policija uhvatila. Prošlo je mesec i po dana, sestra je morala da nastavi dalje.

On me je ubeđivao da treba da ostanemo zajedno. Ja sam sumnjala, bojala sam se osude drugih Somalijaca. Nisam mu potpuno verovala iako sam bila zaljubljena u njega.

Jednog dana otišao je u prodavnicu i nikada se više nije vratio. Nikom se nije javio, nismo se pozdravili i nismo u kontaktu.

Saznala sam da je pozajmio novac od nekih ljudi i tako pobjegao. Oni sada meni prete da im vratim novac.

Sestra mi se nikad više nije javila.

Zabranjena ljubav u Siriji

Mislio sam da je divno biti zaljubljen, imati taj osećaj da postoji neko ko te potpuno razume i veruje u tebe. Voleo sam je prosto, sasvim slučajno i bez puno razmišljanja o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Imali smo jedno drugo i meni je to bilo sasvim dovoljno. Nisu me zanimale naše porodice, to što pripadamo različitim plemenima, ni to što je ona već obećana svom rođaku koga nikada nije upoznala. Za mene su to bili sasvim daleki problemi, onako nekako tuđi i bez puno opravdanja da ja o njima brinem i razmišljam. Iako sam Kurd koji živi u Siriji, ja sam intelektualac, bio sam student medicine i pokušao sam da budem iznad slepog poštovanja tradicije.

Jednostavno, živeo sam za te trenutke, trenutke u kojima je postajala jedna druga stvarnost. Stvorio sam naš mali mehur, naš mali svet između ta četiri ogoljena zida. Kada smo bili zajedno, problemi nisu postojali, nisam im dozvoljavao da postoje. Živeo sam u iluziji da će to trajati zauvek i da život ima plan za nas, da nas život brani od svega. Sa druge strane, ona se plašila naše ljubavi, plašila se njenih posledica i svoje porodice. Retki su bili momenti kada je u potpunosti mogla da se opusti i potpuno utone u našu bajku. Kada bismo ležali zagrljeni, na njenom licu se uvek ocrtavao neki grč; ona je znala da naš svet nije stvaran, da mehur može da pukne svakog časa. Ipak, i pored toga i dalje je dolazila da se viđa sa mnom u napuštenoj udžerici nedaleko od našeg sela.

Jednog dana sam ušao kroz vrata i video je kako leži, okrenuta leđima. Prišao sam i zagrlio je ali me je odgurnula. Pogledao sam joj u lice, grč je bio jači nego inače, a usne su joj neprekidno drhtale. Pitao sam je šta se desilo, ništa mi nije odgovorila. Posle nekog vremena me je ipak čvrsto zagrlila i počela da plače. „Znala sam, znala sam da će se nešto dogoditi“, mrmljala je kroz jecaj. „Rekla sam ti da ovo što radimo nije dobro, ali ti nisi hteo da me slušaš, nisi hteo“, udarala me je po grudima i nije prestajala da plače. Zagrlio sam je još jače. „Ali šta se to desilo, reci mi“, pitao sam je potpuno zbunjen. Odgovorila mi je da je jutros saznala da je trudna već 3 meseca i da ne zna šta će da radi. Odjednom sam bio šoku, emocije u meni su mešale kao u vihoru – sa jedne strane sam bio uplašen, ma ne uplašen, prestravljen, a sa druge sam bio srećan. „To je žena koju volim“, pomislio sam. „Možda ipak postoji bolje sutra za nas, možda nas je veliki Bog ipak pogledao i sažalio se na naše muke“. Predložio sam joj da odmah pobegnemo i da se više nikad ne vratimo u naše selo. „Radiću u nekom gazdinstvu, a ti ćeš čuvati naše dete. Ne treba nam mnogo da bismo bili srećni, već imamo jedno drugo“, predložio sam joj. Ona je rekla da se previše plaši osвете svoje porodice i da zna da će je uhvatiti kad-tad, kao i da više ne može da živi u ovoj laži. Krenuo sam prema njoj, ali me je ona ponovo odgurnula i istrčala kroz vrata.

Sedeo sam na krevetu, zbunjen i uplašen. Bojao sam za nju jer sam znao šta u ovom selu znači kada žena zatrudni, a nije u braku. Njena porodica je bila poznata kao izuzetno tradicionalna i oštra, mogao sam samo da zamislim kako će reagovati njena braća i otac. „Moram da je spasim“, pomislio sam. „Moram da je izvučem iz tog pakla. Oteću je već ove noći i ipak ćemo pobeći iz sela kao što smo planirali“. Ta misao me je bila ohrabrila i utešila na kratko, ali realnost se ipak vratila. Surova i bezdušna realnost. „U kakvom stanju bih je zatekao ako dođem večeras? Ako je već rekla svojim, da li su je tako surovo kaznili da neće biti u stanju da pobegne? Da li je već toliko uplašena i istraumirana da će me ponovo odbiti? Šta ako me uhvate? Njena braća neće imati nimalo milosti prema meni, zna se kako u ovom društvu prolaze muškarci u ovoj situaciji, niko me neće braniti, imaće punu podršku zajednice da se prema meni ophode sa kakvom god surovošću žele“.

Tada sam shvatio da moram da pobegnem sam. Moram da ostavim ceo svoj život, i onaj realan i onaj sačinjen od našeg zajedničkog sna, i da pobegnem što dalje, ne samo od našeg sela, već iz zemlje.

Iste večeri sam pokupio najosnovnije stvari, izgrlio majku, oca i sestru, i seo u jedan teretni kamion koji je vozio prema Holmsu. U Holmsu sam se raspitao i lako stigao do ljudi koji su mogli da mi pomognu u mojoj nameri. Tužno je šta su sve ljudi u ovoj zemlji spremni da urade za novac, ali nisam imao drugi izbor. Seo sam zajedno sa drugim ljudima nesrećne sudbine u jedan autobus koji je vozio za Izmir. Odatle je trebalo da pređemo brodom u Grčku i dalje ka Italiji. Iz Italije sam planirao da odem kod neke rodbine u Nemačku, da mi pomognu bar u početku, dok ne stanem na svoje noge.

Bio sam spreman da radim sve što je potrebno, bio sam srećan dok god imam živu glavu na ramenima.

Sad sam u Srbiji i beležim svoja sećanja. U Grčkoj su nas „organizatori“ izbacili iz kola pošto su nas preuzeli na jednoj od plaža, pokupili nam sav novac i sve stvari i rekli da se javimo policiji. To sam uradio i dobio papir koji mi je omogućio da budem u Grčkoj trideset dana. Nekako sam uspeo da stignem do Srbije. Imam krov nad glavom i osećam se sigurnije, ali i dalje se noću budim u znoju i drhtavici. Iza sebe sam u paklu ostavio ženu koju volim i naše nerođeno dete. Ne prolazi ni dan, a da se ne setim nje, da ne zamislim život koji smo mogli da imamo da smo rođeni negde drugde, kao ni život kroz koji ona prolazi sada. Ako je uopšte ostala u životu. Svo ovo vreme ne mogu sebi da oprostim zbog onoga što sam učinio. Ponekad pomislim da se vratim, ali onda shvatim da bi to bilo ravno samoubistvu i da više ništa ne mogu da uradim za nju. Ako sam ikada i mogao nešto da učinim za nju...

Prolazi dan za danom, svaki gori od prethodnog. Tuga me sve više ubija, ali nadam se da ću jednom naučiti da živim sa tim.

Žene treba da imaju pravo na izbor!

Danas je osmi mart, dan žena. Hoću svima da čestitam ovaj praznik. Sve mi, žene, moramo slaviti ovaj dan. Moja majka ga nije slavila ali ja želim i želim da to bude praznik mojih ćerki.

Hoću sve da promenim. Hoću normalan život. Ja ga nisam imala ali moja deca moraju normalno da žive. Ja se moram postarati da one budu srećne.

Samo da uspemo da pobegnemo od roditelja mog muža Samira. To nije život. Oni nemaju prava da odlučuju šta će biti sa mnom kao da moj život pripada njima. Muž mi je nestao. Četiri godine ga čekam, nema ni traga od njega. Ne znam da li su ga ubili talibani ili je poginuo. Bila je eksplozija u susednom mestu ali tela desetoro ljudi nisu mogla da se identifikuju. Devojčice pitaju gde je tata, a ja im govorim da će se vratiti. Već četiri godine to ponavljam...

Otac mog muža rekao je da moram da se udam za njihovog rođaka. Moja porodica se ništa ne pita. Ništa ne pitaju ni mene. To nije dobar čovek. Ja želim dobrog čoveka, dobrog muža i dobrog oca. Imala sam sreću i videla sam da to postoji. Ne želim Rezu. Ne želim da se udam za njega. Više bih volela da me ubiju, da me razapnu, da me kamenuju. Htela sam da se ubijem ali ne želim da ostavim devojčice.

Jednog dana smo samo nestale. Nas tri bez ičega. Ništa nismo ponele. Samo malo novca sa kojim smo uspele da dođemo do Irana. Nismo imale za dalje. Nismo imale nikog. Dve godine smo bile u Iranu. Radila sam svašta, starija ćerka mi je pomagala. Prala, čistila, nosila teret.

U Iranu sam upoznala čoveka koji je bio divan prema meni i sa kojim sam u vezi. Kada bi neko iz Avganistana saznao za to, ubili bi i mene i njega i moju decu. Nismo se venčali ali putujemo zajedno. Dobili smo jednu zajedničku ćerku.

Da su mi roditelji živi, nikada mi ne bi zamerili zbog veze sa Amirom. Oni me jedini vole.

U Grčkoj smo prešli u hrišćanstvo. Mislili smo da ćemo tamo ostati zauvek. Bili smo dve godine. Ne umem da objasnim zašto sam prešla u hrišćanstvo ali znam da islam ne poštuje ljude. Svi ostajemo bez slobode. Ne možeš da radiš šta hoćeš, da se udaš za koga hoćeš, da se obrazuješ, da viđaš ljude, da budeš u miru, da budeš srećan.

Želim da moje ćerke znaju odakle potiču ali da budu slobodne, obrazovane i srećne.

Sada smo u Srbiji.

Čekamo priliku da pređemo u Mađarsku.

Kopt među muslimanima u Egiptu

Želim da živim bilo gde mogu imati mir – unutrašnji mir i harmoniju sa okolinom – prijateljima i porodicom. Biti Kopt u Egiptu danas čoveka može koštati života. Ja volim svoju zemlju i voleo bih da tamo provedem ceo svoj život ali Bog je rešio da pobegnem i spasem se. Rođen sam i živeo u Kairu, tamo sam završio studije ekonomije i našao dobar posao. Ali četiri posla sam izgubio jer sam Kopt. Niko ne želi hrišćanina na svom poslu, a čovek to ne može, ni da želi, da sakrije. Da li ste musliman ili Kopt piše nam u ličnim kartama i na pasošu. Razgovarao sam i sa sveštenikom u svojoj parohiji, rekao mi je da bezim. U parohijsku crkvu su tokom protesta islamske braće upali ljudi i zapalili crkvu. Niko više nije siguran. Reč je o pravom progonu.

Teška srca, spakovao sam najosnovnije stvari, diplomu, video materijale kao dokaze, napustio zemlju, rešio da zatražim azil u Srbiji. Ovo je evropska zemlja, sada sam u azilnom postupku i nadam se da će odgovor biti pozitivan i da ću ovde moći da nastavim svoj život.

Mislio sam da će biti lakše i brže ako dođeš u hrišćansku. Važno mi je da mogu da postim, da imam sa kim da popričam, da se ispovedim. Da ne moram da krijem ko sam i odakle sam. Želim da radim posao u struci.

U stalnom sam kontaktu sa svojom porodicom, oni se nadaju da ću biti dobro. Ja strepim da li će oni biti dobro.

Nesreća koja se nastavlja

Neko nam mora pomoći, mi sami sebi ne možemo. Pogledajte u kakvim jadnim uslovima žive moje unuke. Živim sa nepravdom oduvek. Dvadeset pet godina stariji muž koji me je tukao od kad smo se venčali. Nikad nije bio zadovoljan hranom koju sam spremala, kako sam vaspitala decu, kako sam čistila kuću. Nigde nisam išla, a on je malo bio kod kuće. Vraćao se pijan, stalno ljut. Mislila sam da više voli stoku koju smo imali nego mene i našu decu. Imala sam tri sina. Dve ćerke su umrle – jedna na rođenju, a druga je poginula na ulici, pred svima nama, udarila su je kola, na mestu je bila mrtva. Jedan sin je pobjegao u Francusku, od drugog vesti nemam, pokušao je da emigrira pre deset godina. Želeo je da ode u Ameriku. Ne znam da li je stigao. Nikada se nije javio. Možda je poginuo, a možda je samo pobjegao od nas...

Prati nas nesreća. Da nemam četvoro unučadi o kojima se staram, volela bih da sam mrtva. Ovo nije život kakav iko treba da živi.

Na malom prostoru živimo. Ne znamo ni da li ćemo ikada stići. Ali, moram ovu decu dovesti na bezbedno mesto. Siročad su otkad su im oca ubili talibani, a majku brat mog muža, prvo ju je istukao, pa ubio. Sirota deca sve su to videla. Grozne stvari su videla ta mala bića. Ne znam da li će ikad moći da zaborave te slike.

Putujemo zajedno. To je jedino dobro. Na iranskoj granici su nas maltretirali, mene su tukli, decu su vezali, a mom mužu su slomili nogu. Jedva smo preživeli.

U Srbiji su ljudi dobri ali siromašni. Mi ovde moramo ostati, nemamo gde. Nemamo novca da igde drugde odemo i nemamo nikog ko bi nam pomogao.

Pravo na ljubav

Svi me mrze sada. Pljuju me kad prolaze pored mene, a do juče smo se družile i pričale o svemu. Sećale se svega iz Avganistana i Irana, išle zajedno u kupovinu, govorile o boljem životu i svojim očekivanjima. Sve žene su me volele jer volim da se šalim i družim sa svima. Stalno smo se šalile na moj račun jer sam samohrana majka, a dopadala sam se mnogim Avganistancima ovde. Stalno su me zvali, hteli da pričamo, da idemo zajedno do centra. Nisam želela da ostanem sama ni sa jednim od njih jer bi odmah počeli da pričaju da sam nemoralna, da sam loša majka.

Ja sam Friba, Avganistanka iz Irana i sada me svi Avganistanci iz azilnog centra ogovaraju i govore da sam odvratna, nemoralna, loša majka i loša osoba. Žene kažu da sam „kurva“ a deci je zabranjeno da se igraju sa mojom decom.

Samo zato što sam se zaljubila u Tunižanina, Arapina koji nije Avganistanac. Svi su me zamrzeli zbog toga. Zaboravili su sve dobro o meni.

Rastrzana sam, teško mi je, plašim se. Plašim se za živote svoje dece. Avganistanci su bili besni, došli su sa sekrom i pretili Ahmedu, pretili da će nas oboje ubiti. Samo zato što sam izabrala nekog ko nije iz Avganistana... Odbila sve njih i izabrala Arapina!

Ja sam našla ljubav svog života. Ahmed je divan. Moj muž je nestao u Turskoj, samo se jednog dana nije vratio sa posla. Više od tri godine nemam nikakvih novosti od njega, nijednu vest da je živ. Sa decom sam nastavila da bežim. Sada sa Ahmedom maštam o novom životu, u Švajcarskoj, tamo gde nikome nije bitno odakle je ko i gde ne moraš voleti nekog iz svog naroda. Želim da živim u zemlji gde će moja deca ići u školu, a gde ćemo mi imati poslove. U zemlji gde nema rata.

Svojoj porodici i porodici mog muža još nisam rekla, strepim da bi me se odrekli.

Samo želim da imam normalan život, sa svojom decom i nekim koga volim.

Decu niko ništa ne pita

Mama i tata su rekli da idemo u Evropu. Ništa nismo poneli osim jedne presvlake, nisu nam rekli kako ćemo putovati i koliko će trajati put. Nijednu igračku nisam ponela. Sećam se da nas je baka snažno zagrlila kad smo kretali i obećala sestri i meni da će se moliti za nas svakog dana.

Ne znam koliko je trajao put. Mislim da je bilo jako dugo, bili smo u kamionima, nismo mogli da dišemo, ljudi su plakali, vozač je vikao na nas. Mama je pokušavala da nas uspava kako ne bismo upamtile šta se dešava. Ne želim toga da se sećam, ponekad pričamo u sobi o prošlosti ali najčešće o baki i lepim uspomenama. Rat i put ostavljamo iza sebe, i ne treba da govorimo o tome što je bilo. Mi svi želimo lep život, običan, da imamo različite igračke, kompjuter, svoju sobu, topao krevet, da mama lepo kuva, mi idemo u školu, igramo se u parku. Nije fer biti nepismen. Jako mi je žao majke koja ne ume ni svoje ime da napiše. Ne može da čita novine. Nije išla u školu. Nije mogla da ide u školu. Ja ću biti doktorka. Biću dobra osoba i pomagaću ljudima. Pomagaću deci kad budu bolesna, kad budu tužna, pitaću ih zašto su tužna. Mene niko nije pitao zašto plačem, zašto sam tužna...

Deca ne treba da budu žrtve, ne treba da vide malu decu i ljude koji se dave jer nisu uspeli da se ukrcaju na brod, ne treba da idu danima peške, da se ne kupaju, da ne jedu, da nose samo jedne patike i jednu trenerku.

Moji mama i tata su hrabri jer su nas povelili, čuvaju nas i žele da nama bude dobro. Jedva čekam da stignemo u našu kuću, da spavam u svom krevetu i da pođem u školu.

Želja za obrazovanjem

Svako bi primetio da sam neobično obučen za jednog imigranta koji dolazi iz zemlje gde je rat, gde je život bezvredan i zemlje iz koje je teško pobeći. Avganistanac sam iako nikada nisam živeo u Avganistanu. Moja porodica je bila prilično dobrostojeća u Kunaru. Ne mogu da kažem da nam je nešto materijalno nedostajalo. Bezbednost i sigurnost svakako jesu. Ono što mene tera da pobeđem jeste potreba za obrazovanjem. Želim da budem ugledan i obrazovan građanin, sa porodicom čija deca rastu u miru i biraju šta žele u svom životu.

Morao sam da napustim školu jer sam Avganistanac u Iranu, uvek su nam prava bila manja. Počeo sam da radim u krojačkoj radnji, samo da bih nešto radio.

Ja želim da se bavim hemijom. Jedini koji je iz naše porodice pobegao je ujak koji je u Oslu doktorirao molekularnu biologiju. To želim i ja. Sve sam istražio o norveškom programu integracije imigranata. Ja ću tamo stići.

SADRŽAJ

Uvod	2
Likovi iz filmova koji liče na mene	3
Zakasneli zajednički svet	3
Buntovna majka	4
Beg od nametnutog muža	5
Ljubav između Somalijke i Avganistanca	6
Zabranjena ljubav u Siriji	7
Žene treba da imaju pravo na izbor!	8
Kopt među muslimanima u Egiptu	9
Nesreća koja se nastavlja	9
Pravo na ljubav	10
Decu niko ništa ne pita	10
Želja za obrazovanjem	11

„Evropska unija je sastavljena od 28 država članica koje su odlučile da zajedno postepeno spoje svoja znanja i veštine, resurse i sudbine. Zajedno, u toku perioda proširivanja od 50 godina, one su izgradile zonu stabilnosti, demokratije i održivog razvoja, održavajući pritom kulturne raznolikosti, toleranciju i individualne slobode“.

„Evropska unija je posvećena deljenju svojih dostignuća i vrednosti i sa zemljama i narodima izvan svojih granica“.

APC/CZA-ASYLUM PROTECTION CENTER/ CENTAR ZA ZAŠTITU I POMOĆ TRAZIOCIMA AZILA

Address: Sime Igumanova 14, 11118 Beograd ;

Tel: + 381 11 2457376; +381 63 7047080;

Fax: + 381 11 3085259;

E-mail: sediste@apc-cza.org; rados.djurovic@apc-cza.org;

Web site: www.azilsrbija.rs

www.apc-cza.org

Facebook: www.facebook.com/AzilUSrbiji

Twitter: www.twitter.com/APC_CZA

Ovaj program je sproveden od strane APC/CZA.

Stavovi izneti u ovom dokumentu ne izražavaju nužno stavove Evropske unije.